

Sādhana

Solo Exhibition -2024

Sundar Sinkhwal

Sādhanā

Solo Exhibition -2024

Sundar Sinkhwal

Sundar Sinkhwal

नेपाल ललितकला प्रज्ञा-प्रतिष्ठान: अनुसन्धान, सिर्जना र सम्मान ।

नेपाल ललितकला प्रज्ञा-प्रतिष्ठान NEPAL ACADEMY OF FINE ARTS

फोन :
०१-४५११७२८
४५११६४५
४५१४६६५

सीतामवन, गवसाल, काठमाडौं, नेपाल
Sita Bhawan, Naxal, Kathmandu, Nepal
Tel: 4511645, 4511729, 4514665 E-mail: info@fineartacademynepal.gov.np

पत्र सङ्ख्या (L.N.): ०८१/८२

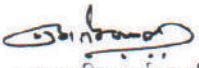
चलानी नं. (Ref. No.): ६६५

शुभकामना परम्परादेखि आज र भोलिको सफलतासम्म

प्रथम एकल कला प्रदर्शनी-२०८१ को शुभावसरमा परम्परागत चित्रकलाका उत्साहित र मेहनती सर्जक प्राज्ञ सुन्दर सिखवालज्यू तथा अन्य कलासरोकारी सम्पूर्णलाई हार्दिक कला अभिवादन !

सिर्जनामा काम, दाम र नामसँगैसँगै हुन्छ तर कसैलाई दामले, कसैलाई कामले र कसैलाई नामले बढी प्रेरित अर्थात् Push वा Pull गरिरहेको हुन्छ । त्यहाँ जसले दाममा मात्रै काम निर्धारण गर्दछ, उस/उनलाई भातको वातले नै अल्मल्याउने गर्छ । जो नामले मात्रै काममा रमाउँछ उन/उसलाई पनि वातले आँत त रसाउला तर भातका साथ नपुगेर कुपोषणले जिम्ल्याउँछ । जो काम, दाम र नामको सन्तुलन मिलाएर खुल्ला समाजको प्रतिस्पर्धामा धैर्यसाथ आउँछ, निजले भने समय सन्दर्भमा सापेक्षित उपलब्धि पनि पाउँछ अर्थात् युरोनियम नै भए पनि पृथ्वीको गर्भमै रहँदा त्यो सामान्य पत्थर सरह नै हुन आउँछ । जब त्यसले वैज्ञानिकको हात (उत्खनन) हुँदै बजारमा आउँछ तब त समयको बहुमूल्य भाउ पनि पाउँछ । त्यसरी नै हाम्रा धेरै 'प्रतिभाहरू' खानीकै जिन्दगानीमा रुमलिरहेका पनि छन् । यस अर्थले बजारमा कसी लगाउन (मूल्याङ्कन) मा आउन नै नपाएका/प्रयास नगरेका कलाका हिरा-मोतीजस्ता सर्जकहरू निकै होलान् तर यही धरातलको खानीबाट उत्सुकतासाथ बाहिर आउन Push and Pull factors मा आफूलाई जोड्दै हाम्रा प्राज्ञ तथा परम्परागत चित्रशिल्पका सक्रिय कलाकार प्राज्ञ सुन्दर सिखवालज्यूले कलासमाजको अन्तर्क्रियात्मक माहोलमा पहिलो कला प्रदर्शनी गरिरहनुभएको छ ।

उपर्युक्त सन्दर्भमा केही भाव व्यक्त गर्ने सुअवसर पाउँदा धेरै खुसी लागेको छ । नेपाल ललितकला प्रज्ञा-प्रतिष्ठानका तर्फबाट पनि हार्दिक धन्यवाद तथा बधाईका साथै आगामी दिनको उत्तरोत्तर प्रगतिको पनि विशेष शुभकामना छ ।

नारदमणि हातमच्छली
कुलपति

पौ ल्या : १०

चलानी ल्या: १०

स्वप पौमा च्वमी पुचः Traditional Artists' Group of Bhaktapur

न्हि ल्या : २०८१/०५/१०

हार्दिक बधाई तथा शुभकामना

नेपाली चित्रकला मन्नासाथ पौमा चित्रको आफ्नो विशिष्ट पहिचान छ । जुन अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा समेत नेपालको आफ्नै मौलिक कला भनेर परिचित छ । यसको आफ्नै मौलिक परम्परा, प्रविधि र शैली रहेको छ । १०औं शताब्दीका पौमाचित्र हालसम्म पाइएको सर्व प्राचीन चित्रको रूपमा उल्लेख भएता पनि हाल सोमन्दा अगाडीका चित्रहरु समेत चीनको तुङ्गहाङ्ग गुफामा पाएका चित्रहरु नेपाली शैलीको रहेको कुरा जानकारीमा आएको छ ।

प्राचीन समयदेखि पुस्तान्तरण हुदै आएको जिउँदो सम्पदा स्वरूप पौमा चित्र लेखनको परम्परालाई भक्तपुरका परम्परागत चित्र शैलीमा लागेका वरिष्ठतमदेखि कनिष्ठ कलाकारहरुले स्वप पौमा च्वमि पुचः स्थापना गरी भक्तपुरका परम्परागत पौमा क्षेत्रका कलाकारहरुको प्रतिभा एवं शिल्प क्षमता वृद्धि संगै राष्ट्रिय रुपमा परिचित गराउन सक्षम भइसकेको छ । पौमा चित्रको सन्दर्भमा कुरा गर्नुपर्दा वर्तमान समयमा भक्तपुरका सिस्वाल परिवारको संलग्नता अग्रणी देखिन्छ । यसको शुरुवातको श्रेय सुन्दर सिस्वाललाई जान्छ । यी नै सुन्दर सिस्वालको एकल पौमा चित्र प्रदर्शनी बबरमहल स्थित सिद्धार्थ आर्ट ग्यालरीमा हुन गइरहेको छ ।

जबकी पौमा चित्रको प्रदर्शनी कलाकारको आफ्नै संकलनमा गर्न निकै कठिन छ । नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठानका प्राज्ञ सभा सदस्य तथा यस स्वप पौमा च्वमि पुचःका सचिव एवं कलाकार सुन्दर सिस्वाललाई हार्दिक बधाईका साथै प्रदर्शनीको सफलताको लागि हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

पूर्णप्रसाद हयोज
वरिष्ठ कलाकार तथा उपाध्यक्ष
स्वप पौमा च्वमि पुचः भक्तपुर

CURATORIAL STATEMENT

My first introduction to the traditional paubha artists of Bhaktapur was in the 1990s at a show organized by the Traditional Artist's Society. It was here that I saw the works of Purna Hyoju titled 'Tula Rani'. I was awed by the mastery of this beautiful work and invited him to show his work at the Siddhartha Art Gallery at a later date. Gradually, I was introduced to the works of Surya Bahadur Chitrakar as well as the incredible line works of the late Gyankar Bajracharya and a host of traditional artists from Bhaktapur. This is how the idea of organizing an exhibition of traditional paubha artists at the Siddhartha Art Gallery was born.

Sundar Sinkhwal belongs to the group Khwopa Paubha Chowmi Puchha, Bhaktapur, which has 29 members: Purna Hyoju, Ratna Gopal Sinkhwal, Hari Prasad Baidhya, Bala Ram Nhisutu, Krishna Ram Ghemosu, Rabindra Munankarmi, Purn Hyoju, Mahendra Sinkhwal, Devendra Sinkhwal, Indra Sinkhwal, Sashi Dhar Sainju, Rajani Sinkhwal, Rojina Sinkhwal, Ram Hari Sinkhwal, Chandra Krishna Kiju, Shyam Sundar Khyaju, Sundar Shrestha, Muna Gwachha, Roshan Khyaju, Rajan Sangachhen, Shiva Prasad Kiju, Subendra Lohala, Ajay Karmacharya, Dinesh Sinkhwal, Mrigendra Karmacharya, Manoj Sinkhwal, and Anu Bohaju.

On April 19, 2023 the Siddhartha Art gallery organized an exhibition "From Bhaktapur to Kantipur" to pay homage to the artists of Bhaktapur. Before that, only some members of this group had shown their works in exhibitions in Kathmandu. The exhibition marked the first time that all 29 members of the Khwopa Paubha group exhibited their works together in Kathmandu. The collection of paintings from the group had been a long process and five years in the making, and we were very honored to be hosting this exhibition with the traditional artists of Bhaktapur.

The paintings by the Sinkhwal family stood out in this show and I invited Sundar ji and his daughter Rajani Sinkhwal to exhibit their works at the Gallery. The works by Sundar Sinkhwal in this solo exhibition span a period of six years and are represented by 27 exquisite paintings. Though most of Sinkhwal's works are gouache on cotton canvas, a few canvases represent contemporary portrayals of deities in acrylic which are very much in demand in the local art market. His paubha paintings on the otherhand maintain the prescribed iconometry of the deities. However, the hallmark of his works is manifested in his experimentation

with a palette of subdued greys and blues and earthy brown tones, the serenity of the deities' visage, his handling of the nature elements in the background-the clouds, the frothing primaeval ocean, the budding and luscious flowers that seem to bloom in the light of the full moon. It is therefore befitting that this exhibition coincides with the auspicious time of our religious festivals – Dusshera, Laxmi Puja and Mha Puja where many of the deities that are portrayed in Sinkhwal's paintings are invoked. Siddhartha Art Gallery takes pride in showcasing the exhibition of master artist Sundar Sinkhwal from Bhaktapur.

Sangeeta Thapa

Founder Director Siddhartha Art Gallery | Siddhartha Arts Foundation

Founder Chair Kathmandu Triennale

ARTIST'S STATEMENT

असंख्य मन्दिरै मन्दिर अनि पाइलैपिछे भेटिने देवी देवताको मूर्तिहरुको खुल्ला संग्राहालय भनेर कहलिपको काठमाण्डौ उपत्यकाका आदिबासी नेवारहरुको रगतमै मानौं कला संस्कृति संस्कार को सञ्चार भइरहेको हुन्छ । प्रातकाल भाले बासेसंगै मन्दिरहरुका घण्टीको ध्वनी अनि घरघरका पूजाकोठामा देवीदेवताहरुको पूजाआजा जारी शुभारम्भ गरिने दिन र साँझ ती नै देवी देवताहरुको आरती पछि सुत्ने यहाँका प्रायःसबैका दैनिकी हो । भक्त भक्तहरुको शहर भन्ने उपनाम पाएको भक्तपुरमा जन्मी हुर्केको हुनाले हो की, म सानै देखि देवीदेवताको कथा सुन्ने मठ मन्दिरका देवदेवीका मूर्ति र चित्रहरु प्रति आकर्षित भइरहन्थे । हाम्रा चाडपर्वहरु जस्तै नागपञ्चमीमा नागको चित्र, दशैँमा भगवतीमाता, सरस्वती र भीमसेनको चित्र, तिहारमा कुवेर र रूपाकसहितको लक्ष्मी र यमदूतसहित भाइटिका गरिराखेको चित्रहरुमा पूजा गर्ने चलन छ । कार्तिक शुक्ल पूर्णिमाको दिनमा ठोलैपिछेका दाफा भजनहरुमा भुतेको मकै, गहुँ, कालो भटमास आदि जोडाजुडीले सम्बन्धित देवताहरु मन्दिर, पूर्ण कलश आदिका चित्र बनाएर पूजा र भजन गर्ने गरिन्छ । यस्ता चित्रहरुप्रति अभिरुचि र प्रभावको फलस्वरूप म सानैदेखि भगवानका चित्रहरु कोर्ने प्रयासहरु गर्दथे । स्कूलको आन्तरिक चित्रकला प्रतियोगिताहरुमा म सधैं जसो पुरस्कृत हुन्थे जसले गर्दा हौसल्ला र उत्साह संगसंगै चित्रप्रतिको लगाव पनि बढ्दै गयो ।

भक्तपुरको स्थानीय पर्यटक बजारमा तिब्बेती शैलीका थाङ्काहरु देख्दा आफूलाई पनि त्यस्तो थाङ्का बनाउने इच्छा जागृत्यो र त्यतिको म पनि बनाउन सक्छु जस्तो पनि लाग्त्यो तर सिकाई दिने, मार्ग निर्देशन गरिदिने कोही नहुदां मेरो इच्छा इच्छामा मात्र सिमित भइरह्यो । यतिकैमा २०४३साल माघको एक दिन भक्तपुरका वरिष्ठ पौमा कलाकार पूर्णप्रसाद ह्याजुको आमा हाम्रो घरमा आउनु हुन्दा मेरो चित्रहरु देखेर मलाई पूर्णप्रसाद ह्याजु दाईसंग भेट गर्ने मौका जुराईदिनु भयो । त्यसको भोलिपल्टबाटै विधिवत् रूपमा पूर्णप्रसाद ह्याजुबाट पौमा सिक्ने अवसर मिल्यो । मैले त्यहाँ जम्मा १५ महिना मात्र सिक्न पाएँ जुन अवधि पौमा जस्तो बृहत क्षेत्रको लागि निकै छोटो हो । पौमा निश्चित नियम र धार्मिक दर्शन शास्त्रमा आधारित भएर प्रतिभा लक्षण विधान, तालमान सबै मिलाएर लेख्नुपर्छ तर पूर्ण ह्याजु दाइकहाँ अपर्याप्त अवधिको सिकाईले गर्दा शुरुका २ वर्ष जति घेरै कठिनाई र संघर्ष गर्नुपर्यो । पहिला साना र एकल देवता मात्र भएको पौमा लेख्दै गुरुकहाँ लगेर कमी कमजोरी केलाउँदै सुझाव लिँदै त्यसलाई सुधार्दै, परिमार्जन गर्दै गए । विस्तारै कामको साथै व्यवसायिक पक्ष पनि अलि राम्रो हुँदै आएपछि मेरो परिवारका सबै जना आकर्षित भै यसै क्षेत्रमा लाग्नु भयो ।

पौमामा पनि धेरै रंगहरु मिसाएर प्रकाश/छाँयाको प्रभाव देखाउन सकिन्छ की भन्ने आशाले म वरिष्ठ आधुनिक कलाकार सृजनकुमार राजभण्डारी कहाँ ६ महिना तेल रंगको चित्रकला सिक्न

गएँ । त्यहाँ बहुराजहरूको समिश्रण गरी कसरी प्रकाश र छायाँको प्रभावमा एउटा आकर्षक चित्र बनाउन सकिन्छ भने थोरै भएपनि ज्ञान त पाउँ तर पौभा क्षेत्रमै व्यस्तताको कारणले त्यसलाई निरन्तरतादिनसकिन्छ । समयसधैं एकनाशकोहुदैन । कोरोनाभाइरसको महामारीका कारणलकडाउन संगसंगै विश्व बजारको मन्दी नेपालमा पनि व्याप्त भयो । पौभाको माग पनि क्रमशः घट्दै गएर प्रायः शुन्य नै भयो । पहिले जस्तै अर्डर पूरा गर्न भ्याइनभ्याइको व्यस्तता अब रहेन । त्यही फुर्सदको समयलाई सदुपयोग गर्दै आफ्ना इच्छा अनुसारको तेल र एक्रेलिक माध्यममा पनि चित्रहरू बनाउन थाले । पौभा चित्रको संख्या विस्तारै बढ्न थाल्यो । जति जति पौभाको संख्या बढ्दै गयो त्यतित्यति एकल प्रदर्शनी गर्न सकिन्छ की भन्ने आशा पलाउँदै आयो ।

सामुहिक प्रदर्शनीमा त सबै कलाकारहरूले भाग लिएकै हुन्छन् तर पौभा क्षेत्रमा एकल प्रदर्शनी गर्न पाउनुको छुट्टै महत्त्व हुने गर्दछ । असिमित समय र कडा परिश्रम लगाएर मात्र पौभा सिर्जना गर्न सक्ने भएकोले प्रदर्शनीको लागि पुग्ने संख्यामा पौभा बनाउन त्यति सजिलो पक्कै थिएन । हुन पनि मेरो छ सात वर्ष अनवरत प्रयासले मात्र यतिको पौभाहरू बनाउन सम्भव भएको हो ।

सबै कलाकारहरूलाई आफ्नो एकल प्रदर्शनी गर्ने धोको हुन्छ नै तर कुराको संयोग मिल्नको लागि पनि समय जुनपर्छ भन्छन् । यस अर्थमा म आफैलाई भाग्यमानी थान्छु किनकी मेरो एकल कला प्रदर्शनीको इच्छा आज सिद्धार्थ आर्ट ग्यालरीले साकार तुल्याइदिनु भएको छ । आजको यो एकल पौभा प्रदर्शनी आयोजना गरिदिनुभएकोमा सिद्धार्थ आर्ट ग्यालरीका अध्यक्ष श्री संगिता थापाज्यू लगायत ग्यालरी परिवारप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । प्रदर्शनीप्रति शुभकामना प्रकट गर्नुहुने नेपाल ललितकला प्रज्ञा प्रतिष्ठानका कुलपति एवं कलाकार श्री नारदमनी हार्तम्भालीज्यू, वरिष्ठ कलाकार एवं स्वप पौभा चविमि पुचःका उपाध्यक्ष श्री पूर्ण प्रसाद ह्योजुज्यूप्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छु । यस प्रदर्शनीमा प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण शुभचिन्तकहरू साथै मलाई यस क्षेत्रमा निरन्तरता दिईरहनु अनुकूल वातावरण बनाई निरन्तर साथ र सहयोग गरिरहने मेरो परिवारजनप्रति पनि आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु । धन्यवाद ।

- सुन्दर सिंखाल

21 Tara

Gouache on cotton canvas
100 X 74 cm

Sudarshan Lokeshvara
Gouache on cotton canvas
92 X 63 cm

Chakrasamvara
Gouache on cotton canvas
85 X 63 cm

Saraswati
Gouache on cotton canvas
51 X 38 cm

Guhyeshwari
Goauche on cotton canvas
44 X 31 cm

Simhanada Lokeshvara

Gouache on cotton canvas
66 X 48 cm

Manjushree
Gouache on cotton canvas
71 X 50 cm

Rakta Aryavalokeshvara

Gouache on cotton canvas

62 X 48 cm

Hari Vahana Lokeshvara

Gouache on cotton canvas

70X 50 cm

Harihara Lokeshvara
Gouache on cotton canvas
65X 49 cm

Arya Tara
Gouache on cotton canvas
50 X 38 cm

चित्र: सुन्दर सिंहवाल ब्रि.स. २०८१

Arya Tara
Gouache on cotton canvas
48 X 35 cm

Vishnu
Gouache on cotton canvas
36 X 26 cm

Bhadrakali
Gouache on cotton canvas
46 X 33 cm

Harihar
Gouache on cotton canvas
39 X 28 cm

Avalokeshvara

Gouache on cotton canvas
31 X 20 cm

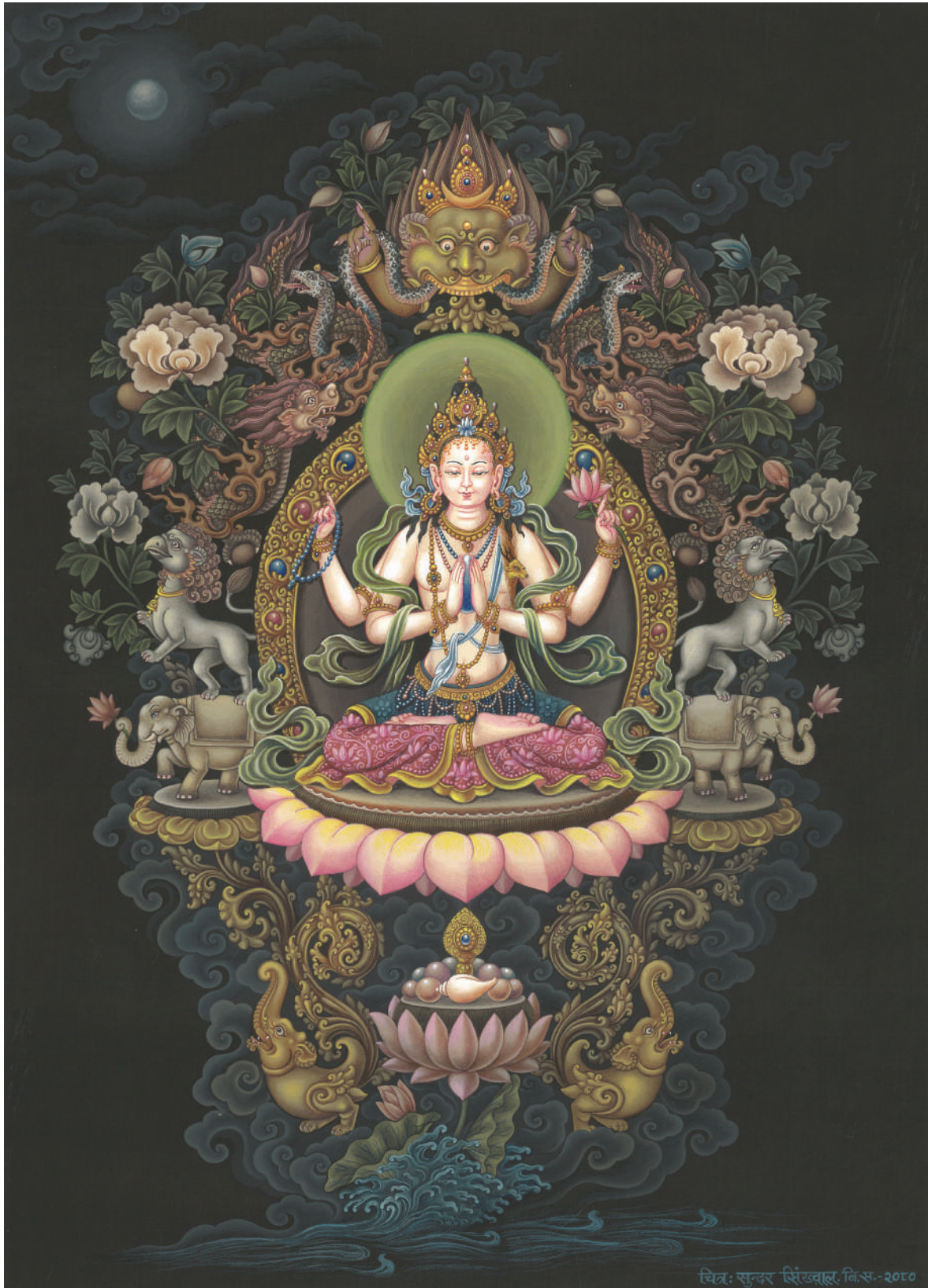
Kubera
Gouache on cotton canvas
42 X 32 cm

Yamari
Gouache on cotton canvas
37 X 27 cm

Sadaksari Lokeshvara
Gouache on cotton canvas
46X 33 cm

Padmapani Lokeshvara

Gouache on Silk

38X 28 cm

Manjushree
Gouache on cotton canvas
38 X 28 cm

Avalokiteshvara
Acrylic on canvas
52 X 37 cm

Vasundhara
Acrylic on canvas
52 X 37 cm

Vajrasattva
Acrylic on canvas
73 X 55 cm

Cho: tha Ganesha

Acrylic on canvas

56 X 43 cm

Arya Tara
Oil on canvas
85 X 62 cm

Lakshmi
Oil on canvas
90 X 67 cm

1st Prize at National Exhibition

Consolation Price at National Exhibition

Consolation Prize at National Exhibition

Awarded with Best Painting by SPANDAN in India

Art Camp at SAARC

Artwork created in SAARC Camp

Certificate of Appreciation for his contribution for Kala Yatra

Participation in Jewels of Nepal Group Exhibition

Art Training Program held by NAFA

Judging Committee at NAFA in 2021

Kala Yatra Exhibition held by NAFA at different Provinces

Sundar Sinkhwal

Sundar Sinkhwal, born in 1968 in Gahiti-04, Bhaktapur is the Secretary of Khwopa Paubha Chwomi Puchha and assembly member of Nepal Academy of Fine Arts, NAFA, 2021. Sinkhwal is a paubha artist since 1986, and has taken part in many National and International Exhibition, such as Fukuoka Asian Art Museum: Japan in 2011, Inter-linkage between Art & Environment: Nepal Art Council in 2014, 18th SAARC Summit, an Exhibition of Paubha Scroll Painting in 2014, Spandan International Art & Craft Festival: India in 2015, Aryan Thangka Exhibition: China in 2016 and SAARC Artist Camp & Exhibition Of Paintings: Maldives in 2019.

Sinkhwal is decorated with 1st place in 33rd and 2nd place in 36th National Art & Craft Exhibition. In early days of his profession Sinkhwal was awarded three times with consolation prizes in 27th, 28th, 29th National Art & Craft Exhibition. In the year 2015 he was awarded with Best Painting in SPANDAN Art & Craft Exhibition, India.

Sinkhwal was one of the five artists to represent Nepal in 9th SAARC Artist Camp & Exhibition of Paintings, Maldives in 2019. Sinkhwal has been a member of selection and organizing committee for National Exhibition of Fine Arts for the year 2019 and a member of Art Collection sub-committee for National Exhibition of Fine Arts, NAFA- 2020. Sinkhwal was also one of the trainers in 5 days Thangka/Paubha Training Program organized by NAFA in 2019. He also participated in the workshop organized by NAFA in Charikot in the year 2019.

Sinkhwal is the Jt. Secretary for Nepal traditional Painting Council. He has also painted fresco painting at Tara Foundation, Lumbini. Sinkhwal's paintings are displayed around the world in countries like China, Japan, United Kingdom, U.S.A, France, Thailand and Belgium. His works are also in display in different Fukuoka Asian Art Museum, Japan and Museum of Nepali Arts. His paintings can also be found in various private collections.

Artist Information:

Name: Sundar Sinkhwal

Address: Nayabazar, Kathmandu

Mobile No.: +977 9841916766

Gmail: artistsundar@gmail.com

Design & Print @

9860018623

